

Minneord

Tor Hauken (1951–2023)

AV JON IDDENG OG ASLAK ROSTAD

Tor Hauken – gresklærer, klassisk filolog, antikkforsker, universitetsmann, venn og kollega – er død.

Tor var en bergenser, og det på de fleste måter man kan tenke seg, men det var i Stavanger han hadde sitt hjem. Det var her han startet sin akademiske karriere i 1983 som klassisk filolog ved Misjonshøgskolen i Stavanger, her han bodde med sin Åsa og barna Kristian og Torill, og her han både avsluttet sitt yrkesliv ved Universitetet i Stavanger i og døde sommeren 2023.

Tor var, som sin eldre bror Aage, en begavet filologstudent og opptatt av kirkens tidlige historie – men fulgte ikke broren inn i den katolske kirken og dominikaner-ordenen. Det var særlig studiet av greske og latinske innskrifter, epigrafikk, som skulle bli Tors lidenskap og fagfelt. I 1988 fikk han stipend fra Forskningsrådet og ga seg i kast med å studere greske innskrifter fra keiser-tida med petisjoner fra byene til Roma og keiserens respons. Han tilbrakte et år i Oxford under Fergus Millar. Avhandlingen ble ferdig og forsvart ved Universitetet i Bergen september 1994 og året etter fikk Tor en stilling der, som førsteamanuensis i gresk og latin ved Institutt for arkeologi, historie, kultur- og religionsvitenskap ved Universitetet i Bergen. Den bearbejdede utgaven av doktoravhandlingen ble i 1998 publisert som *Petition and Response: An epigraphic study of petitions to Roman emperors, 181–249* i monografiserien til Det norske institutt i Athen. Boka er blitt et standardverk i studiet av

de greske byenes korrespondanse med keiseradministrasjonen i det andre og tredje århundre. Tor virket som førsteamanuensis i Bergen i ti år, i en periode var han også instituttleder og fortsatte sitt virke primært med greske og romerske innskrifter, men fikk også tid til å skrive et læreverk i klassisk gresk som bestod av tre bøker: *Logos attikos* (2001), *Logos grammaticos* (2002) og *Logoi hellenikoi* (2002). Tor vendte imidlertid tilbake til Stavanger, som dekan for det nye universitetet sommeren 2005. Etter åtte år som dekan gikk han over i en stilling som spesialrådgiver fram til han gikk av med pensjon.

Tor var utrolig kunnskapsrik – og påståelig. Det var ikke mange tema han ikke kastet seg ut i diskusjoner om, og

Tor Hauken (5.12.1951 – 30.07.2023).

mente noe sterkt og ofte fornuftig om. Alt fra boksing og mat til byutvikling og klassisk musikk. Med sin mørke, kraftige røst, bergenske framtoning og drøye 190 centimeter høye, røslige kropp, framsto han som en mann med pondus og myndighet. Han var imidlertid raus, varm og alltid med glimt i øyet.

***

Jeg, Jon, møtte Tor for første gang i Roma i 1993, da jeg som helt fersk hovedfagstudent i antikk historie fikk være med på en samling med norske klassikere og vitenskapsfolk ved Det norske institutt i Roma. Jeg var der for første gang og skulle dele hotellrom med det jeg trodde var en medstudent, men som til min overraskelse var en godt voksen, røslig herre. Men vi fant tonen umiddelbart, og da Tor forstod at jeg var førstereisgutt til Roma, insisterte han på at vi skulle på kveldsvandring, og før hanen galte, hadde vi sett store deler av Roma *by night*. Og selv om han var 15 år eldre enn meg, vi aldri har bodd i samme by eller møttes så ofte, ble vi venner for livet. Tor elsket fotball – og når en sjelden gang hans kjære Tottenham slo mitt United, kom det ofte et stikk over fjellene. Da jeg var ansatt ved UiO og han ved UiB, hadde vi en del faglig med hverandre å gjøre. Vi var jo begge opptatt av romersk keisertid og inviterte hverandre til seminarer og samtaler. Etter at vi begge på hver vår måte ikke lenger drev antikkfaglig virksomhet på daglig basis, hadde vi mindre med hverandre å gjøre, men Tor var en vennlig leser av min keisertidshistorie, og vi møttes stadig da han var i Oslo for behandling mot kreften. Litt i strid med legens råd, fikk jeg inntrykk av, ville han gjerne

spise godt krydret indisk mat og ta et par øl ved sånne anledninger. Han var og ble en livsnyter til det siste. Tor var en langt mer konservativ herre enn meg, men han var ikke redd for å by på seg sjøl, og vi har hatt både alvorlige og personlige samtaler og delt sladder og fjas. Det er også Tors skyld (eller for-tjeneste) at jeg alltid får et irritert drag over munnen når jeg leser skriftstykker som på norsk omtaler innskripsjoner på monumenter og vegger – «det er sånn som står inne i gifteringer», sa Tor, «det heter innskrifter på norsk».

***

Som student og stipendiat i Bergen opplevde jeg, Aslak, Tor som en raus og svært omgjengelig foreleser som aldri takket nei til å bli med for å ta en øl med oss studenter, og som et uuttømmelig oppkomme av kunnskap, gode historier og anekdoter. Tors forelesninger var aldri kjedelige, selv om han ikke alltid holdt seg til oppsatt tema, og som reisefølge på ekskursjoner til Roma, Athen og Tyrkia var han et naturlig midtpunkt. Da jeg tok hovedfag i gresk, ble han min veileder, og til tross for at vi hadde litt ulikt syn på hvordan kildematerialet skulle angripes, kom vi i mål. Som instituttleder viste Tor seg like raus og omgjengelig som ellers, og gikk alltid inn for å finne løsninger på de utfordringene som oppstod. Det var alltid liv og røre rundt Tor, og han var svært godt likt blant sine studenter og kolleger.

***

Våre tanker går til Tors kone Åsa, datteren Torill og sønnen Kristian. Vi lyser fred over Tor Haukens minne.

jon.w.iddeng@usn-no
aslak.rostad@ntnu.no